

TAIDE
★★★★★
TESTAAJAT

RICHARD BEAN

YKSI MIES, KAKSI POMOA

TIETOA JA TEHTÄVIÄ YHDESSÄ PAKETISSA

KOONNUT JELENA JOKELIN-MUILU
SEINÄJOEN KAUPUNGINTEATTERIN TEATTERIKURAATTORI

YKSI MIES, KAKSI POMOA

TIETO- JA TEHTÄVÄPAKETTI YKSISSÄ KANSISSA

Edessäsi on tieto- ja tehtäväpaketti, joka on suunnattu erityisesti yläkoulu-ikäisille lapsille. Tehtäviä ja tietoa on laidasta laitaan ja toivottavasti tulevat osaltaan syventämään katsojakokemusta esityksestämmme.

Yksi mies, kaksi pomoa-esitys valittiin Suomen kulttuurirahaston rahoittamaan Taidetestaajat-hankkeeseen, joka mahdollistaa 1850:n kahdeksaluokkalaisen vierailun meidän teatterisamme.

Tehtäväpaketti sisältää myös laajemman videotehtävän, joka vaatii koko luokan panoksen ja on vähän enemmän aikaa vievä juttu. Videot olisi hyvä tehdä ennen teatterivierailuamme ja lähettää allekirjoittaneelle. Paras video palkitaan!

Tämä paketti on tehty oheistuotteeksi esitykselle, jotta vierailusta tulisi kokonaisvaltainen kulttuurikokemus ja aihetta pääsisi tutkimaan myös syvemmällä tasolla.

On rikkaampaa, kun kokemus on muutakin, kuin pelkästään katsomossa istuminen.

Antoisia hetkiä tehtävien parissa!

JELENA JOKELIN-MUILU
teatterikuraattori

YKSI MIES, KAKSI POMOA

Francis (Janne Kataja) on nälkäinen ja työtön luuseri, jonka eteen onni potkaisee kaksi pomoa näiden tietämättä toisistaan. Luvassa on kaksi palkkaa mutta myös kaksinkertainen rulljanssi, kun Francis pyrkii pitämään toisiaan etsivät työnantajat erillään. Tilanne on nimittäin se, että toinen on toisen valepukui-

nen tyttöystävä ja poliisikin on parivaljakon perässä.

Yksi mies, kaksi pomoa on oikea kermakakkukomedia (slapstick comedy)! Nauropaketti täynnä fyysistä ja verbaalista komiikkaa. Asiat, saati valesut eivät pysy tollallaan eikä seurauksilta ole turvassa yleisökään.

One man, Two Guvnors on

brittiläisen Richard Beanin menestyskomedia vuodelta 2011. Francisin rooli oli koomikko James Cordenin – ”brittien Janne Katajan” – kansainvälinen läpimurto. Komedia perustuu Carlo Goldonin näytelmään *Kahden herran palvelija*. Musiikin skifflebändille on säveltänyt Grant Olding.

KÄSIKIRJOITUS RICHARD BEAN
MUSIIKKI GRANT OLDING
KÄÄNNÖS MIKKO KOIVUSALO
OHJAUS JAAKKO SAARILUOMA
KAPELLIMESTARI TIMO RISTILÄ
LAVASTUS JUHO LINDSTRÖM
PUKUSUUNNITTELU RIIKKA AURASMAA
VALOSUUNNITTELU JUHO ITKONEN
ÄÄNISUUNNITTELU SAMI SILÉN
MASKEERAUKSET JA KAMPAUKSET JESSICA ROSENBERG
TARPEISTO AIRI LAKSO
JÄRJESTÄJÄ JOHANNA NIEMELÄ
NÄYTTÄMÖMESTARI MIKA LAURILA
KUISKAAJA, TARPEISTONHOITAJA SAIJA PEKKALA
PUKHUOLTAJA HELI KAUNISMÄKI
VERSTAAN VASTAAVA ANTTI KORTESNIEMI
PUVUSTONHOITAJA LEENA RINTALA

ENSI-ILTA SEINÄJOEN
 KAUPUNGINTEATTERIN SUURELLA
 NÄYTTÄMÖLLÄ 9.9.2017

CHARLIE CLENCH JANI JOHANSSON
PAULINE CLENCH, HÄNEN TYTTÄRENSÄ LIISU AURASMAA
HARRY DANGLE, ASIANAJAJA ESA AHONEN
ALAN, HÄNEN POIKANSA PEKKA HILTUNEN
DOLLY, CLENCHILLÄ TÖISSÄ MIA VUORELA
LLOYD BOATENG, CLENCHIN KAVERI PEKKA HÄNNINEN
FRANCIS JANNE KATAJA
RACHEL CRABBE MARI PÖYTÄLAAKSO
STANLEY STUBBERS VILLE ORTTENVUORI
ALFIE + MUITA HENKILÖITÄ SEPPO KAISANLAHTI
GARETH + MUITA HENKILÖITÄ HEIKKI VAINIONPÄÄ

YKSI MIES, KAKSI POMOA: TIETOA JA TEHTÄVIÄ YHDESSÄ PAKETISSA
 KOONNUT JELENA JOKELIN-MUILU
 SEINÄJOEN KAUPUNGINTEATTERIN TEATTERIKURAAATTORI

COMMEDIA DELL'ARTE

LYHYESTI

Commedia dell'arte on 1500-luvulla Italiassa syntynyt improvisaatioteatterin muoto, joka vähitellen levisi Keski-Eurooppaan kiertelevien teatteriseurueiden mukana. Commedia dell'artea esitettiin pienillä lavoilla (canvaccio), toreilla ja karnevaaleissa. Esitykset perustuivat tyyppihahmoin, joilla oli tarkat

ennaltamäärätyt suhteet toisiinsa. Tyypillisesti näyttelijät käyttivät puolimaskia, ja esiintyminen oli hyvin kehollista. Juonikuvio oli sovittu, mutta repliikit olivat improvisaatiota.

Commedia dell'arte oli suosittua 1700-luvulle asti, kunnes se sulautui muihin teatterimuotoihin. Vaikka commedia dell'arte ei ole säi-

lyttänyt suurta suosiota, se on vaikuttanut muun muassa Molieren komedioihin, pantomiimiin ja englantilaiseen nukketeatteriin Punch and Judyyn, jonka kautta vaikutus on levinnyt piirroselokuvaan ja nykyisiin TV-komedioihin saakka. Nykytekijöistä muun muassa Dario Fo on käyttänyt commedia dell'arte vaikutteita.

HAHMOT

Hahmot ovat tyyppihahmoja, jotka edustavat erilaisia luonteita, ammattikuntia, yhteiskuntaluokkia, kaupunginosia tai muita paikkoja. Hahmot tunnustetaan muun muassa naamioista, vaatteista, murteesta ja puhetavasta. Hahmojen nimet voivat olla ammattia tai muuta osuutta kuvailevia – monet erisnimetkin ovat syntyneet hahmon tehtävästä.

Naishahmot eivät olleet niin erikoistuneita ja niiden historia liittyi yleensä näyttelijän persoonallisuuteen. Naishahmoista juoruakkoja ja parittajia esittivät pääasiassa miehet 1700-luvulle asti.

Tavallisesti näyttelijät erikoistuvat yhteen hahmoon jo

varhain ja näyttelivät sitä koko ikänsä. Hahmo saattoi myös periytyä vanhemmilta tai ryhmästä poistuneelta henkilöltä. Näyttelijä loi itse hahmoaan yksilölliseksi repliikkeineen ja yksinpuheluineen. Tapa, jolla erityispiirteet tuodaan esille, on tärkeää, ja hienostunutta. Taitavuutta vaaditaan miimikassa, akrobatiassa sekä muissa tempuissa tai osammissa. Näyttelemineen on hyvin kehollista.

Tavallisesti tarvittiin ainakin kaksi vanhempaa miestä, kaksi miespalvelijaa, rakastavaiset, palvelustyttö ja jokin erikoishahmo.

Seuraavaksi esitellään tärkeimmät commedia dell'arten henkilöahmot, joita on ol-

lut valtava määrä aina kunkin ryhmän tarpeiden ja valmiuksien mukaisesti. Hahmoja on kuitenkin mahdollista ryhmitellä ominaisuuksiensa ja näytelmällisten tehtäviensä perusteella ryhmiksi. Commedia dell'artessa on kymmenkunta ydinhahmoa. Hahmot ovat eläneet pitkään eurooppalaisessa teatteritraditiossa, ja niiden visuaaliset mielikuvat ovat yhä edelleen elossa.

Hahmot koostuivat joukosta vastakohtaisia yhteiskunnallisia statuksia: rikas/köyhä, vanha/nuori tai herra/palvelija.

Ainoat hahmot, joita ei tässä hahmogalleriassa nähdä, ovat äiti, emäntä, papisto, aatelisto tai kuningas. Nämä hahmot jätettiin kokonaan rauhaan.

HAHMOT JAKAANTUIVAT SIIS KOLMEEN PÄÄRYHMÄÄN:

1. Palvelijat (i zanni) 2. Vanhukset (i vecchi) 3. Rakastavaiset (gl'innamorati)

PALVELIJAT

- HARLEKIINI ei ensisijaisesti kuljeta juonta eteenpäin, vaan vastaa esityksen yleisestä rytmityksestä ja mielenkiinnon säilymisestä. Hän on esityksen hahmo, joka vastaa keskeisesti komiikasta. Hän on akrobaattinen, häijy, arvaamaton ja aggressiivinen.
- BRIGHELLA on toimeton tyyppi ja aktiivinen vasta silloin kun kukkaro on tyhjä. Brighella toimii välillä esimerkiksi sotilaana, ennustajana tai majatalonpitäjänä ja on aina valmis pahantekoon. Hän on terävä-älyinen ja kyyninen. Brighellalla ei ole omaatuntoa ja hän huijaa muita. Hahmo kuljettaa juonta eteenpäin.
- PULCINELLA ei ole erityisen kiinteä hahmo. Hän on omalaatuinen ja itsekäs vanhapoika. Pulcinellalla on usein kyttyrä, kaljamaha ja laihat koivet. Hän on typerys ja jaarittelija. Risti-riitaisuudessaan hän on sukua Harlekiinille, mutta pehmeämpi ja myötäelävämpi.
- PEDROLINO on nuori, luonteeltaan yksilöllinen ja rakastajana viehättävä.
- PALVELIJATTARET

VANHUKSET

- PANTALONE on venetsialainen rikas, seniili ukko, joka on vetäytynyt eläkkeelle liike-elämästä. Hän puhuu käheällä äänellä ja nauraa kimeästi. Ryhti on kumara ja liikkeet kankeita. Pantalone on karnevalistisen naurun ja pilkan ensisijainen kohde.
- IL DOTTORE ELI TOHTORI oli kuuluisa oppinut ja kaikkien tiedekuntien kasvatti Bolognan yliopistosta. Kirjaviisas Il Dottore tietää kaikesta valtavan paljon. Hän on filosofi, astronomi, kabbalisti, diplomaatti, kielitieteilijä, asianajaja tai lääkäri. Hän on kaikkien tiedeakatemioiden jäsen ja suuri kaikkien alojen asiantuntija sekä lausuntoautomaatti.
- IL CAPITANO ELI KAPTEENI; esikuvat tulevat kondottierien palkka-armeijoiden seikkailijoista ja törkimyksistä, jotka joutuivat elämään myös ryöstelemällä. Il Capitanolla voi olla espanjalaisia piirteitä kielessään ja muutenkin hän voi olla kiivasluontoinen ja typeränylpeä. Tai piirteet voivat olla ranskalaisia; möykkääjä, kovääninen huutaja, hirveä liioittelija, öykäröivä mahtailija, kukkomainen urotöillä kehuskelija, joka kuitenkin pelkää hiirtä. Kapteenilla on myös akrobaattisia valmiuksia ja miimistä taitoa.

RAKASTAVAISET

- RAKASTAJAT olivat hyvin hoidettuja, siistin muodinmukaisia ja miellyttäviä, mutta samalla värittömiä ja naurettavia. Hahmot olivat typeriä ja itsetyytyväisiä. Joskus hahmo oli myös täydellinen keikari, joka käytti hajuvesiä tai kirjoitti sonetteja. Välillä hahmo oli varakkaan naisen elättin, mutta saattoi liehitellä myös palvelustyttöä.
- RAKASTAVAISSIA NEITOJA
- 1700-luvulla yleistyivät erilaiset fantasiahahmot. IL CARATTERISTA on yleistermi paikallisille hahmoille. Tällaisen hahmon ilmaantuminen on usein irrallinen, se keskeyttää juonen ja tuo kokonaisuuteen irrationaalista lisäväriä.

MUUTA MAINITSEMISEN ARVOISTA

1600-luvulla käytettiin myös laitteita, esimerkiksi näyttelijän nostamiseen. Oli valetulta ja mestauksessa pään irtoaminen saatiin näyttämään uskottavalta. Puista koottavaa näyttämöä kuljetettiin mukana.

Ennen esitystä ei harjoiteltu, katsottiin vain talot, joihin

kukin sijoittui näytelmässä.

Ensimmäistä kertaa naiset saivat olla mukana esittämässä, vaikka kirkon piirit vastustelivatkin – ja sekin lisäsi suosiota. Ja olihan karnevalistinen ilveilyperinne läheistä.

Joskus näytelmä sijoittui jopa valtakuntaan Kuussa.

Silloin erityisesti naisten vaatteet olivat rohkeita.

Yleisö tuli varta vasten paikalle – mikä erotti commedia dell'arten katuteatterista – koska maksoi pääsylipun. Ryhmiä kutsuttiin myös esiintymään palatseihin.

YKSI MIES, KAKSI POMOA TEHTÄVÄT

1. Commedia dell'artessa on melkoinen hahmogalleria, jotka aiemmin käytiin läpi. Nyt sinun tehtäväsi on selvittää, minkälaisiin asuihin heidät yleensä oli puettu? Ja keillä heistä oli tavallisesti jonkinlainen naamio kasvoillaan? Internet antaa vastauksen näihin kysymyksiin.
2. Yksi suurimpia ja tunnistettavimpia hahmoja elokuviemme historiassa on Charles Chaplinin Kulkurin hahmo. Commedia dell'arten hahmo linkittyy juuri korostuneen pukeutumisensa takia, sekä huikean miimisen näyttelemisensä, akrobaattisten temppujensa sekä korostettujen eleiden ja ilmeidensä takia.
 - A) Miten Kulkuri-hahmo syntyi?
 - B) Mitä muita hahmoja, tv-sarjoja tai elokuvia sinulle tulee mieleen, joissa on commedia dell'arten viitteitä? (Vinkvink; internet tarjoaa näihinkin paljon vaihtoehtoja!)

3. Nähtyäsi näytelmän, sinun pitäisi osata kertoa, mikä roolihenkilöistä viittaa mihinkin commedia dell'arten hahmoon ja perustelut.
4. Ota värikäs kartonki. Piirrä itsellesi haluamasi muoto teatterinaamioon/puolinaamioon. Leikkaa naamio irti. Koristele se haluamallasi tavalla. Vain mielikuvituksesi olkoon rajana. Voi olla blingblingiä, höyheniä, piirrettyjä kiekuroita, nappeja, solkia... ihan mitä haluat. Naamiota voit myöhemmin käyttää naamiaisissa tai vaikka Halloween-juhlassa.

5. Suunnittele/luonnostele Harlekiinin asu, joka on tuotu tähän päivään. Piirrä ja väritä, naamiota unohtamatta. Naamion voi korvata vaikka kasvomaalauksella/hennatatuoinnilla. Voit kerätä kangastilkkuja ja materiaalipaloja näytteiksi, mistä kankaista sinun Harlekiini-kokonaisuutesi ommeltaisiin. Keskity yksityiskohtiin. Vyöt, kengät, koristukset, korut... kaikki yksityiskohdat ovat tärkeitä.

SLAPSTICK-KOMIIKKA

Slapstick on yliammuttuihin fyysisiin törmäilyihin, sattumuksiin ja koheltamiseen perustuvaa komiikkaa. Tyypillinen esimerkki siitä on kermakakun litistäminen jonkun kasvoihin.

Slapstickia on käytetty esi-

merkiksi vanhoissa mykkä-filmikomedioissa ja nykyään varsinkin erilaisissa piirretyissä, joissa ruumiillista kipua ei oikeastaan esiinny. Piirretyissä esimerkiksi jotakuta kaavamaisen typerää sivuhahmoa lyödään vaikkapa nyrkillä kas-

voihin, ja hetken päästä hahmo nousee typeryynyt ilme naamallaan ylös.

Joskus humoristisuutta tavoitellaan saman asian toistolla; tällöin vaikkapa alasin putoaa juuri nyrkistä saaneen hahmon päähän.

6. Mainitse mieleesi tulevia, tunnettuja slapstick-tyyppisiä piirroshahmoja ja anna muutama esimerkki heille tyypillisistä sattumuksista/slapstick-kohtauksista.
7. Merkittävimpiä 1960-luvun slapstick-koomikoita olivat **Jerry Lewis** ja **Mel Brooks**.
- A)** Mitä eroja näissä kahdessa koomikossa oli ja heidän tavassaan luoda komiikkaa?
- B)** Jakakaa luokka kahteen ryhmään. Menkää kirjastoon ja lainatkaa näiden koomikoiden elokuvat. Toinen ryhmä nimeää itsensä Lewis-asiantuntijoiksi ja toinen ryhmä Brooks-asiantuntijoiksi. Molemmat ryhmät katsovat oman elokuvansa ja kirjaavat ylös kaikki havaintonsa. Sen jälkeen esittelette toiselle ryhmälle kyseisen koomikon ja hänen tunnusomaisimmat tyyliinsä luoda komediaa. Kun esitelmät on pidetty, pohditte yhdessä, mitä eroja näiltä kahdelta löytyykään.
8. Listatkaa mahdollisimman monta elokuvaa (vanhoja ja uusia), joissa esiintyy jossain määrin slapstick-komiikkaa. Miettikää vielä lopuksi, kuka amerikkalainen näyttelijä edustaa tämän ajan slapstick-koomikkoa ehkä eniten?

VIDEOTEHTÄVÄ

Tämä tehtävä on laajempi ja vaatii koko luokan panoksen. Tehtävä täytyy tehdä ennen näytelmän näkemistä.

Käykää läpi paketissa oleva rooliluettelo ja selvittäkää alla olevan kohtauksen roolihenkilöt, kuka kukin on ja heidän suhteet toisiinsa. Valitkaa sen jälkeen ryhmästäne näyttelijät kohtaukseen. Lukekaa kohtaus monta kertaa, opetellen sen ulkoa.

Valitkaa joukostanne ihmiset, jotka puvustavat nämä roolihenkilöt. Kotoa voi tuoda vaatteita, kenkiä, hattuja, laukkuja...

Mitä muuta kohtauksessa tarvitaan? Ruokaa, juomalaseja, pöytiä, tuoleja.... Hommatkaa ne.

Valitkaa keskuudestanne ohjaaja. Vai toimii-ko opettaja ohjaajana?

Harjoitelkaa kohtaus omannäköiseksenne

hauskaksi kokonaisuudeksi ja kun se on valmis, VIDEOIKAA SE.

Lähetäkää valmis videoitu kohtauksenne teatterikuraattorille sähköpostiin **jelena.jokelin-muilu@seinajoki.fi**.

Lähetetyt kohtaukset käydään täällä läpi pienen ammattilaisraadin kesken ja paras kohtaus tullaan palkitsemaan. Osallistuminen tähän on tietenkin vapaaehtoista, mutta saatte siitä paljon kokemusta ja mikä sen hauskempaa, kun nähdä sitten myöhemmin teatterimme versio samaisesta kohtauksesta, jossa itse olette näytelleet! Ja palkinto tulee olemaan jotain kivaa

NÄYTÖS 1, KOHTAUS 1/1

(Huhtikuu 1963, aamupäivä. Ollaan Brightonissa, CHARLIEN talon yhdessä huoneessa. Paikalla ovat Charlie, Harry Dangle, Alan Dangle, Pauline, Lloyd, Dolly plus muita ystäviä ja sukua. Tyypillinen englantilainen juhlabuffetpöytä on melkein loppuun syöty, satunnainen juuston tai ananaksen pala ja jokunen pähkinä enää jäljellä. Olutta. Tunnelma on eläväinen ja hilpeä, musiikki soi, naurua, drinkkejä, tanssia. Kappale loppuu. Pauline ja Alan suutelevat. Heille kohotetaan malja. Charlie kiljyyttää lasiaan ja joukko hiljenee.)

DANGLE

Pauline ja Alan!

DOLLY

Charlie esiin! Pidä puhe!

LLOYD

Pidä puhe!

CHARLIE

Mä en oo mikään puhuja. Mieluummin mä hyppäisin lentokoneesta.

LLOYD

No hyppää!

CHARLIE

Mä oon elämäni aikana pitänyt puheen vain kolme kertaa, siis julkisen ja muodollisen puheen, ja joka kerta tuomari on pistänyt mut vankilaan saman tien! Mä oon parhaani mukaan yrittänyt kasvattaa Paulinea, yksin, sen jälkeen kun hänen äitinhä... (ääni särkyy)... anteekhi...

LLOYD

Hyvin menee, Charlie.

CHARLIE

Mun täytyi olla Paulinelle sekä... ihä että äiti hen jälkeen kun hänen äi... (ääni särkyy)

PAULINE

Jatka vaan, isä.

CHARLIE

...sen jälkeen kun hänen äitinsä jätti mut ja muutti Ehpanjaan. Ikävä kyllä Jean ei päässyt tulemaan tänne Brightoniiin tyttärensä kihlajaisjuhliin, ja ikävää, ettei hänellä oo näköjään ollut varaa onnittelemmeiinkaan. Mutta ei takerruta siihen. Mä haluaisin kiittää Alanin isää, mun lainopillista neuvonantajaani.

DANGLE

(astuu esiin) Ecce homo!

CHARLIE

Ei latinaa! Mä pyydän! Sua on riittävän vaikea ymmärtää, kun sä puhut englantia. Mutta, vakavasti puhuen, ilman Harrya mä olisin telkien takana, minne mä rehellisesti sanoen kaiken oikeuden nimissä kuuluisinkin. Ja nyt, puheenvuoro sulhaselle. Ole hyvä, Alan.

(Charlie astuu taaksepäin, saa ablodit. Alan suorittaa hienon teatterikumarruksen Paulinen edessä.)

ALAN

Pauline, ota vastaan käteni. (Ojentaa kätensä Paulinelle kämmen ylöspäin suljettuna.)

DOLLY

(sivuhuomautus) Alan haluais olla näyttelijä.

ALAN

Pitelen kädessäni lintua. Tuo lintu on minun sydämeni.

PAULINE

(Dollylle) Onko se elävä?

DOLLY

Ei. Se on metafora.

PAULINE

(innostuu) Oi! Ihanaa!

ALAN

Ojennan sinulle koko elämäni, tulevan aviomiehesi ominaisuudessa.

DOLLY

(sivuhuomautus) Uu! Tällasta puhetta nainen kuuntelee mielellään. Ihan vinkkinä.
(Pauline avaa Alanin käden, ottaa mielikuvituslinnun ja painaa sen rintaansa vasten.)

PAULINE

Mä otan vastaan tän sun lintusydänjutun ja lupaan hoitaa sitä kunnolla. (Kumartaa ja ojentaa käntensä Alanille.) Mullakin on lintu kourassa ja silleen.

CHARLIE

Se tekee kaks lintua, joten tässähän täytyy hommata linnunsiemeniä!

PAULINE

Tää lintu on mun sydän, aino, mikä mulla on ikinä ollut.
(Alan on ottavinaan linnun ja painavinaan sen kylkiluidensa läpi sydämeensä. Kiihkeä suudelma. Hiljaisuus. Hienoisesti kiusallinen tunnelma, jonka vapauttaa shampanjakorkin poksahdus.)

DANGLE

Saanen ehdottaa maljaa. Rakkaudelle! Eli latinaksi...

CHARLIE

Voi ei!

DANGLE

Ars amandi!

PAULINE

Ei Amanda! Kun Pauline.

ALAN

(Paulinelle) 'Ars amandi' tarkoittaa rakkauden taidetta.

PAULINE

Mä en tajua.

ALAN

(sivuhuomautus) Tämän vuoksi rakastan häntä. Hän on puhdas, viaton, koulutukselta säästynyt, kuin tuliterä pesuvati.

LLOYD

Rakkaudelle!

KAIKKI

Rakkaudelle!

MITEN ESITYS SYNTYY?

Siitä hetkestä, kun teatteri on valittu näytelmä, menee noin vuosi, ennen kuin näytelmä on ensi-illassaan.

Teatterinjohtaja valitsee näytelmän ja sille ohjaajan. Sen jälkeen valitaan ns. suunnittelijaryhmä.

Pukusuunnittelija, valosuunnittelija, äänisuunnittelija, lavastaja, kapellimestari ja koreografi. Tämä ryhmä aloittaa oman suunnittelutyönsä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Kun suunnittelutyö on valmis, vie pukusuunnittelija pukuluonnoksensa (piirustukset) ompelimoon, jossa ompelijat aloittavat valtavan työurakkansa.

Lavastaja lähettää tarkat piirustukset verstaalle ja verstaan työryhmä aloittaa oman työnsä.

Tänä aikana valitaan koko muu työryhmä ja näyttelijät.

Toimistohenkilökunta aloittaa työnsä. Alkaa markkinointi, mainonta, ennakkovalokuvaukset, tiedotteiden kirjoittaminen, lehtimainosten tekeminen, internet-mainonta yms.

Tähän kaikkeen kuluu noin puoli vuotta ja vasta sitten

ollaan hetkessä, että itse näytelmän harjoitukset voivat alkaa. Harjoituksia on 60-80, esityksen koosta riippuen. On lauluharjoituksia, tanssiharjoituksia, kohtausharjoituksia ja näitä kaikkia yhdistettynä. Välillä koitetaan ”kahlata” esitys alusta loppuun, nähdään missä mennään ja taas palataan harjoittelemaan pienempiä pätkiä näytelmästä.

Harjoituksissa on aina ohjaajan ja näyttelijöiden lisäksi järjestäjä, kuiskaaja, tarpeistonhoitaja, näyttämöestari ja näyttämömiehiä.

Pikkuhiljaa alkaa mukaan tulla lavasteita, vaatteita, valoja, tarpeistoa, äänimaailmaa, peruukkeja testaillaan, tehdään koemaskeja yms.

Kun on muutama kuukausi harjoiteltu, alkavat **VALMISTAVAT HARJOITUKSET** (3 KPL).

Nämä harjoituksissa teos pyritään menemään keskeytyksettä läpi ja kaikki mitä on olemassa: lavastus, valot, äänet, puvut, maskit yms. pitää olla mukana. Suunnitteluryhmä seuraa läpimenoa yhdessä ohjaajan kanssa,

tekee muistiinpanoja kukin omasta alueestaan, mitä on vielä tehtävää, mitä pitää muuttaa yms. Ryhmä neuvottelee keskenään ja viimeisiä asioita valmistellaan ja muutetaan.

Tämän jälkeen tulevat **PÄÄHARJOITUKSET** (3 KPL).

Nämä harjoitukset ovat täysin esityksen kaltaisia läpimenoja. Ikään kuin valmistaudutaan siihen tulevaan yleisöön. Monesti teatteri käyttääkin näissä harjoituksissa koyleisöä. Tällöin työryhmä saa kokea, miltä se yleisö tuntuu, mihin he reagoivat yms.

Sitten on vielä **ENNAKKO**. Ennakko on päivää ennen ensi-iltaa. Sinne myydään jo liput ja se on oikeasti ihan esityksen kaltainen harjoitus.

Harjoituskausi huipentuu **ENSI-ILTAAN**. Esitys on valmis ihan jokaiselta osa-alueeltaan. Sen jälkeen harjoitukset on harjoiteltu, kaikki on tehty ja valmiina esityskautta varten.

Kukin näytelmä esitetään 30-60 kertaa.

KYSYMYKSIÄ JÄLKIKÄTEISTYÖSKENTELYYN KOULUSSA JA EDELLEEN LÄHETETTÄVÄKSI MEILLE

1. Mikä oli mielestäsi näytelmän tyyllilaji? Perustele.
2. Millaisia tunnetiloja näyttämöltä välittyi katsomoon?
3. Millaisiin visuaalisiin asioihin (esim. lavastus, puvut, tavarat, valot) kiinnitit esityksessä huomiota?
4. Kuka oli kiinnostavin roolihenkilö? Miksi?
5. Mitä ajatuksia sinulle heräsi esityksestä jonka näit?
6. Kenelle suosittelisit näytelmää katsottavaksi? Perustele.
7. Oletko käynyt aiemmin teatterissa vai oliko tämä ensimmäinen kerta?
8. Aiotko tulla uudestaan? Jos et aio, miksi?
9. Nauroitko? Mikä oli hauskin kohtaus?
10. Entäs, itkikö? Jos, niin mikä sai sinut kyynelehtimään?
11. Oliko näytelmässä jotain, mikä sai sinut ärsyyntymään?
12. Onko käsityksesi teatterista nyt jotenkin muuttunut, kuin mitä se on ollut aiemmin?
13. Terveisesi meille teatterilaisille!

LÄHTEET

Charles Chaplin; Oma elämäkertani.

Richard Bean; Yksi mies, kaksi pomoa. – Näytelmäkulma. Julkaisuvuosi 2011.

Karl Mantzius; Näyttämötaiteen historia 1 – Tampereen työväen kirjapaino. Julkaisuvuosi 1923.

Teatterikorkeakoulun 55 julkaisusarja; Eurooppalaisen teatterin historiaa.

Wikipedia.